

Προς τον κ. Υπουργό Υγείας

Θέμα: Σύστημα πιστοποίησης και αξιολόγησης αναπηρίας

Όπως είναι γνωστό, το σύστημα πιστοποίησης και αξιολόγησης της αναπηρίας που εφαρμόζει η χώρα από το έτος 2011, το λεγόμενο ΚΕΠΑ, έχει καταστεί δαμόκλειος σπάθη & προκρούστεια κλίνη για τη ζωή των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους, ενώ η αξιοπιστία της Πολιτείας έχει απολεσθεί προ καιρού για τον τρόπο με τον οποίο έχει χειριστεί τα θέματα που απασχολούν τους φτωχότερους των φτωχών πολιτών της χώρας.

Το αναπηρικό κίνημα, με παρρησία, διαχρονικά έχει τοποθετηθεί με ευθύτητα απέναντι στις έκνομες πελατειακές λογικές και πρακτικές, που δημιουργήθηκαν και λειτούργησαν γύρω από την πιστοποίηση της αναπηρίας, με συνέργεια και ευθύνη ασυνείδητων πολιτών, επίορκων ιατρών, δημόσιων λειτουργών και επιλησμών πολιτικών κάθε βαθμίδας και ευθύνης. Για τον τερματισμό αυτής της κατάστασης, που αντικειμενικά έχει οδηγήσει σε συλλήβδην ενοχοποίηση των Ελλήνων και Ελληνίδων με αναπηρία και έχει αμαυρώσει τη δημόσια και κοινωνική εικόνα της αναπηρίας στη χώρα, ζητούσε την αναμόρφωση του συστήματος πιστοποίησης της αναπηρίας βάσει των αρχών της δικαιωματικής προσέγγισης της αναπηρίας όπως αυτά ορίζονται από τη Διεθνή Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία κυρωθείσα από τη Βουλή με το ν. 4074/2012.

Το τωρινό όμως σύστημα πιστοποίησης της αναπηρίας, με τις καταστρεπτικές θεσμικές και διοικητικές αδυναμίες του, δημιουργήθηκε κάτω από την πίεση της Τρόικας και προς απαίτησή τους να μειωθούν στο ελάχιστο οι δημοσιονομικές δαπάνες που απαιτούνται για το Κοινωνικό Κράτος. Δυστυχώς, είναι εμφανές πλέον, ότι το νέο Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας λειτούργησε ως πρόσφορο εργαλείο περικοπής κοινωνικών δαπανών που κατευθύνονται για το Δημόσιο Σύστημα Υγείας, Πρόνοιας, Κοινωνικής Ασφάλισης κ.λπ.

Με τι σκεπτικό και σε τι αποσκοπεί ένα σύστημα πιστοποίησης αναπηρίας, το οποίο προσπαθεί να αποδείξει ότι η Ελλάδα δεν έχει αναπήρους, ενώ την ίδια στιγμή στην Ευρωπαϊκή Ένωση τα στατιστικά στοιχεία ομιλούν για ποσοστιαία αύξηση των ατόμων με αναπηρία και χρόνια πάθηση και σε χώρες με χαρακτηριστικά (πχ. δημογραφικά) όμοια με την Ελλάδα, όπως η Αυστρία, όπου ο αριθμός των ατόμων με βαριά αναπηρία αγγίζει τις 800.000 και ο συνολικός αριθμός των με αναπηρία & χρόνια πάθηση ανέρχεται στους 1.700.000;

Δυστυχώς, 60.000 αιτούντες την πιστοποίηση αναπηρίας τους βρίσκονται σε μακροχρόνιες λίστες αναμονής των ΚΕΠΑ, το οποίο σημαίνει, ότι την περίοδο της αναμονής ζουν με μηδενικά οικονομικά μέσα, ενώ πολλοί από αυτούς δεν έχουν πλήρη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, παρόλο που είναι συχνοί χρήστες των υπηρεσιών υγείας. Επιπλέον, είναι δεδομένο, ότι θα διπλασιαστούν στο άμεσο χρονικό διάστημα, εξαιτίας της τακτικής, κατά την οποία απαιτείται για τη χορήγηση κοινωνικών και οικονομικών παροχών η κατάθεση αποκλειστικά γνωμάτευσης ΚΕΠΑ, ακόμα και εάν ο ενδιαφερόμενος διαθέτει γνωμάτευση η οποία είναι σε ισχύ, ενώ συγχρόνως χιλιάδες αναμένουν τη πιστοποίηση αναπηρίας τους, προκειμένου να καταθέσουν την Γνωμάτευση Αναπηρίας στη φορολογική δήλωση έτους 2013 εξαιτίας της παραπάνω παράλογης απαίτησης.

Επιπλέον, εκατοντάδες πολίτες με αναπηρία βρίσκονται εγκλωβισμένοι και στην αδυναμία των σχεδιαστών του συστήματος να εναρμονίσουν το διάσπαρτο και κατακερματισμένο θεσμικό πλαίσιο κοινωνικών και οικονομικών παροχών για να παραλάβουν το αναπηρικό τους αυτοκίνητο από τα τελωνεία της χώρας, ενώ στις χιλιάδες των αιτούντων είναι και άτομα με αναπηρία ή χρόνια πάθηση, των οποίων η αναπηρία εκδηλώθηκε πρόσφατα και έχουν αποχωρήσει από την εργασία τους, επομένως επιβιώνουν με μηδενικά μέσα έως ότου αξιολογηθεί και πιστοποιηθεί η αναπηρία/χρόνια πάθηση και προσδιοριστεί ο βαθμός αυτής.

Πρόσφατα, παρουσιάστηκε μία νομοθετική ρύθμιση σχετικά με τη συνέχιση καταβολής της σύνταξης σε όσους παραμένουν με ευθύνη της Πολιτείας στα ΚΕΠΑ, καθορίζοντας την ισχύ αυτής της διάταξης για ένα εξάμηνο, χωρίς να συμπεριληφθούν σε αυτή τη ρύθμιση οι δικαιούχοι επιδομάτων αναπηρίας και η οποία λήγει τον Οκτώβριο του 2013, δείχνοντας ότι ακόμα και η επίλυση προβλημάτων και αδυναμιών που έχουν μελετηθεί από αρμόδιους φορείς και υπηρεσιακούς παράγοντες γίνεται με τρόπο τυχαίο και αποσπασματικό.

Παρακάτω γίνεται μία σύντομη αναφορά στις κυριότερες θεσμικές και διοικητικές αδυναμίες του συστήματος:

Ο νέος Πίνακας Προσδιορισμού Ποσοστών Αναπηρίας, το κύριο εργαλείο πιστοποίησης και αξιολόγησης της αναπηρίας, διατηρεί σε πολλά κεφάλαιά του την αντιεπιστημονικότητα και προχειρότητα του αντικατασθέντος ΚΕΒΑ έτους 1993, και χρησιμοποιείται ως εργαλείο δημοσιονομικής περικοπής δαπανών. Μετά την σύνταξή του νέου Πίνακα ποσοστών αναπηρίας διενεργούνται συνεδριάσεις επί συνεδριάσεων για να καθοριστεί ποιες αναπηρίες και χρόνιες παθήσεις κρίνονται μόνιμες και μη αναστρέψιμες.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ – ΤΣΑΡΟΥΧΑ
ΣΤ' Αντιπρόεδρος Βουλής των Ελλήνων
Βουλευτής Ν. Σερρών

Η έλλειψη πρόβλεψης ενός μεταβατικού σταδίου έως ότου το νέο σύστημα αξιολογηθεί και ξεπεραστούν οι όποιες αρχικές δυσκολίες και ελλείψεις, που ενίοτε χαρακτηρίζουν τα πρώτα βήματα ενός τέτοιου εγχειρήματος

Ένα κατακερματισμένο διάσπαρτο και μη κωδικοποιημένο θεσμικό πλαίσιο απόδοσης παροχών κοινωνικών συνταξιοδοτικών και οικονομικών, χωρίς ουδείς από τους αρμόδιους να φροντίσει να προβλέψει την εναρμόνισή του με τους κανόνες του νέου Συστήματος Πιστοποίησης Αναπηρίας, του οποίου οι Γνωματεύσεις θα έπρεπε να είναι ενιαίες και αποδεκτές από κάθε δημόσιο ή ευρύτερο δημόσιο φορέα χορήγησης οικονομικών και κοινωνικών παροχών.

Η ανεπαρκής εκπαίδευση των μελών ειδικού σώματος ιατρών, που ούτως εις άλλως εκπαιδεύονται σε ένα ανεπαρκές αντιεπιστημονικό πίνακα προσδιορισμού ποσοστών αναπηρίας και βεβαίως η ανεπάρκεια ιατρικού αλλά και διοικητικού προσωπικού γραμματειακής υποστήριξης των ΚΕΠΑ..

Έλλειψη βασικών ιατρικών ειδικοτήτων από το ειδικό σώμα ιατρών όπως αιματολόγοι, ενδοκρινολόγοι ή παθολόγοι με ειδίκευση στο διαβήτη ή φυσιολόγοι, με αποτέλεσμα διαβητικοί με επιπλοκές, θαλασσαιμικοί, αιμορροφιλικοί να εξετάζονται από γενικούς παθολόγους ή άτομα με αναπηρίες από τροχαία και λοιπά ατυχήματα να εξετάζονται όχι από φυσιολόγους αλλά ορθοπεδικούς.

Έλλειψη συστήματος βάσει συγκεκριμένων προϋποθέσεων και κριτηρίων για την κατ' οίκον υγειονομική εξέταση ατόμων με αδυναμία μετακίνησης. Με το προϊσχύον σύστημα επικρατούσε η αθλιότητα της εξέτασης βαριά αναπήρων στις εισόδους των απροσπέλαστων κτιρίων των υγειονομικών επιτροπών. Στο τωρινό σύστημα βιώνουμε την αναμονή βαριά κατάκοιτων ατόμων με αναπηρία που χρήζουν 24ώρης συμπαράστασης να ζουν στην οικονομική εξαθλίωση, αφού για ένα χρόνο και πλέον αναμένουν την πιστοποίηση της αναπηρίας τους και την χορήγηση των επιδομάτων τους.

Εξαιτίας όλων των παραπάνω είναι φανερό η απόγνωση χιλιάδων ατόμων με αναπηρία, εκ των οποίων πολλοί δεν έχουν να θρέψουν μόνο τον εαυτό τους αλλά τα παιδιά τους τις οικογένειές τους, καθώς και των χιλιάδων οικογενειών που έχουν στη φροντίδα τους άτομα με βαριά αναπηρία, έχει ήδη μετατραπεί σε οργή και αγανάκτηση για ένα σύστημα αναπηρίας το οποίο διαπνέεται από συνεχή υφέρποντα ρατσισμό και έχει καταστεί κοινωνικό σφαγείο της αναπηρίας στη χώρα.

Επιπλέον, ελεύθεροι επαγγελματίες συνταξιούχοι αναπηρίας, που τους χτύπησε η κρίση αμείλικτα, βρίσκονται μετά από χρόνια συνεχών επανεξετάσεων για τη συνταξιοδότησή τους εκτός συνταξιοδοτικού συστήματος. Σε άτομα με μόνιμες κινητικές αναπηρίες, με σοβαρές χρόνιες παθήσεις το εύρος των ποσοστών αναπηρίας του νέου Κανονισμού δίνει τη δυνατότητα κατακόρυφης μείωσης των ποσοστών αναπηρίας τους, με αποτέλεσμα συνταξιούχοι αναπηρίας ή δικαιούχοι αναπηρικών επιδομάτων, οι οποίοι εξετάζονταν επί χρόνια με τον προϊσχύοντα Κανονισμό, ένα βήμα πριν την μονιμοποίηση της σύνταξής τους, σε ηλικίες 50 και 60 ετών να τίθενται εκτός συστήματος συνταξιοδότησης ή επιδομάτων και ουδείς δεν έχει αναρωτηθεί, πως θα επιβιώσουν αυτοί οι άνθρωποι και οι οικογένειές τους.

Στη σκληρότητα, αναξιοπρέπεια και έλλειψη σεβασμού στα ανθρώπινα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία προστίθεται και η δαιδαλώδης γραφειοκρατία εντύπων, παραεντύπων και γνωματεύσεων. Σε αυτή την κρίσιμη περίοδο, η Διοίκηση του ΙΚΑ εκδίδει έντυπο αίτησης/ιατρικής βεβαίωσης χωρίς διαβούλευση με τους κοινωνικούς φορείς το οποίο θα δώσει τη χαριστική βολή σε ένα σύστημα πιστοποίησης της αναπηρίας που έχει καταστεί κοινωνικό σφαγείο για την αναπηρία.

Επειδή είναι φανερό, ότι τα άτομα με αναπηρία και οι οικογένειές τους δεν έχουν αντέχουν άλλο, είναι επιτακτική η ανάγκη συζήτησης του μείζονος αυτού ζητήματος που διασύρει τα άτομα με αναπηρία χρόνιες παθήσεις και απειλεί την κοινωνική τους υπόσταση και να σταματήσει η λειτουργία του κοινωνικού σφαγείου της αναπηρίας με την ονομασία ΚΕΠΑ.

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

Το αναπηρικό κίνημα ζητά την αναμόρφωση του συστήματος πιστοποίησης της αναπηρίας βάσει των αρχών της δικαιωματικής προσέγγισης της αναπηρίας, όπως αυτά ορίζονται από τη Διεθνή Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία. Αν είναι στις άμεσες προτεραιότητες σας, η αναμόρφωση του συστήματος πιστοποίησης της αναπηρίας.

Αθήνα, 7 Ιουνίου 2013

Η Ερωτώσα Βουλευτής

Μαρία Κόλλια Τσαρουχά
ΣΤ' Αντιπρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων
Βουλευτής Ν. Σερρών